

II

(Vorbereidende besluiten)

COMITÉ VAN DE REGIO'S

57e PLENAIRE ZITTING VAN 17 EN 18 NOVEMBER 2004

Advies van het Comité van de Regio's over het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa

(2005/C 71/01)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

Gezien het ontwerpverslag van de commissie Constitutionele zaken van het Europees Parlement over het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa (PE 347.119);

Gezien het besluit van het Europees Parlement van 14 september 2004 om het Comité, overeenkomstig artikel 265, lid 4, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, hierover te raadplegen;

Gezien het op 29 oktober 2004 door de staatshoofden en regeringsleiders ondertekende Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (CIG 87/2/04 rev. 2, CIG 87/04 add. 1 rev. 1 en add. 2 rev. 2);

Gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Laken van 14 en 15 december 2001, en met name de Verklaring van Laken over de toekomst van de Europese Unie;

Gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Brussel van 17 en 18 juni 2004;

Gezien zijn advies met zijn voorstellen voor de Intergouvernementele Conferentie (CDR 169/2003 fin ⁽¹⁾), zijn resolutie over de aanbevelingen van de Europese Conventie (CDR 198/2003 fin ⁽²⁾), zijn resolutie over de resultaten van de IGC (CDR 22/2004 fin ⁽³⁾) en zijn verklaring over het constitutionele proces in de Unie (CDR 77/2004 fin);

Gezien zijn advies over de Deelname van vertegenwoordigers van de regionale regeringen aan de werkzaamheden van de Raad van de EU en van het Comité van de Regio's aan de informele bijeenkomsten van de Raad (CDR 431/2000 fin ⁽⁴⁾);

Gezien zijn op 21 september 2004 door de commissie „Constitutionele aangelegenheden en Europese governance” goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 354/2003 rev. 1 - rapporteurs: de heren Schausberger, vertegenwoordiger van de deelstaat Salzburg bij het Comité van de Regio's (AT-EVP), en Tope, lid van het stadsbestuur van Groot-Londen (UK-ELDR));

⁽¹⁾ PB C 23 van 27.1.2004, blz. 1

⁽²⁾ PB C 256 van 24.10.2003, blz. 62

⁽³⁾ PB C 109 van 30.4.2004, blz. 52

⁽⁴⁾ PB C 107 van 3.5.2002, blz. 5

- 1) **Overwegende dat** de staatshoofden en regeringsleiders er in de geest van de Verklaring van Laken naar hebben gestreefd de Unie te voorzien van een constitutionele basis die ervoor zorgt dat het Europa van na de uitbreiding democratischer, transparanter, legitiemer en efficiënter zal zijn;
- 2) **Overwegende dat**, zoals de Europese Commissie met het Witboek over Europese *governance* erkent, een uit meerdere lagen bestaand bestuursstelsel in de EU ingang heeft gevonden, en dat de lokale en regionale overheden derhalve een belangrijkere rol toebedeeld moeten krijgen en hun bevoegdheden beter in acht moeten worden genomen;
- 3) **Overwegende dat** het grondwetsverdrag een constitutionele basis biedt voor de toepassing en bescherming van het subsidiariteitsbeginsel, met inachtneming van de prerogatieven van de nationale, regionale en lokale overheden van de lidstaten en met aandacht voor de administratieve en financiële impact van EU-wetgeving op regionale en lokale overheden;
- 4) **Overwegende dat** de belangrijkste vernieuwingen uit het Protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid gevormd worden door enerzijds de invoering van een nieuwe regeling voor politiek *ex-ante*-toezicht, waardoor de nationale parlementen - en eventueel ook de regionale parlementen met wetgevende bevoegdheid - voor de eerste keer sinds het begin van de Europese eenwording bij het EU-wetgevingsproces worden betrokken, en anderzijds de rol die het CvDR krijgt toebedeeld bij het *ex-post*-toezicht;
- 5) **Overwegende dat** het van belang is een evenwicht te vinden tussen inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid en de noodzaak van een efficiënt optreden van de Unie;
- 6) **Overwegende dat** de raadpleging door het Europees Parlement erkenning inhoudt van de bijdrage die het Comité van de Regio's aan het grondwettelijk proces heeft geleverd, met name in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de lokale en regionale overheden in de Europese Conventie;

heeft tijdens zijn op 17 en 18 november 2004 gehouden 57e zitting (vergadering van 17 november) het volgende advies uitgebracht:

1. Standpunten van het Comité van de Regio's

(a) Het constitutionele proces

1.1 Het Comité van de Regio's prijst het Ierse voorzitterschap, dat er binnen zijn mandaatsperiode in geslaagd is om de door hem voorgezeten intergouvernementele conferentie (IGC) tot een goed einde te brengen.

1.2 Het wijst op zijn bijdragen tot het constitutionele proces zoals die door zijn delegatie van waarnemers zijn voorgelegd aan de Europese Conventie en op de samen met organisaties van regionale en lokale overheden ontplooidde activiteiten en initiatieven, die hoofdzakelijk gericht waren op het subsidiariteitsmechanisme en de regionale en lokale dimensie in de Grondwet. Het is een goede zaak dat de IGC met de desbetreffende voorstellen van de Europese Conventie heeft ingestemd.

1.3 Het spreekt nogmaals zijn steun uit voor het constitutionele proces en met name voor de Conventie, die gekenmerkt werd door openheid, participatie en inspraak. De rol en plaats van de lokale en regionale overheden in het Europese integratieproces werden door de Conventie wel erkend, maar niet op de juiste waarde geschat; dit bleek vooral uit het feit dat hieraan slechts een halve vergaderdag is gewijd. Het CvDR betreurt dat de Conventie niet meer tijd kreeg om dieper in te gaan op de bepalingen betreffende de beleidsterreinen van deel III van de Grondwet. Hierdoor wordt in deel III niet altijd het in deel I uiteengezette bevoegdheidensysteem gevolgd.

1.4 Het Comité is verheugd dat het Europees Parlement zich bij de voorbereiding van het Verdrag tot vaststelling van een

grondwet voor Europa voorstander heeft betoond van een grotere institutionele en politieke rol van de lokale en regionale overheden in het communautaire besluitvormingsproces (cf. het verslag van de heer Napolitano over de rol van de regionale en lokale overheden bij de Europese opbouw en het verslag van de heer Lamassoure over de afbakening van de bevoegdheden tussen de Europese Unie en de lidstaten).

(b) Het Verdrag

1.5 Met het Verdrag zet de Europese Unie een stap in de goede richting en worden tal van bepalingen vastgesteld die voor een goed bestuur van de Unie noodzakelijk zijn.

1.6 Het CvDR is van mening dat met het leggen van een expliciet verband tussen de coördinatie van het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid (*Artikel I-14 en I-15*) en met de invoering van een horizontale sociale bepaling op grond waarvan de Unie bij de formulering en de uitvoering van het beleid rekening moet houden met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de volksgezondheid (*Artikel III-117*), een passende wettelijke basis wordt gelegd om het Europese sociale model te handhaven en duurzaamheid na te streven, zoals bepaald in de preambule van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in de doelstellingen van de EU [*Artikel I-3(3)*].

1.7 Het CvdR juicht toe dat de tekst van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in het Verdrag is opgenomen, omdat de burgers hierdoor meer duidelijkheid en zekerheid krijgen over de rechten die uit het burgerschap van de Unie voortvloeien en omdat Europa hiermee rechtvaardiger en socialer wordt.

1.8 Het CvdR betreurt dat het nationale vetorecht in een aantal gevallen versterkt uit de bus is gekomen. Hierdoor wordt een efficiënte besluitvorming onnodig belemmerd.

1.9 Wel is het CvdR het eens met de bepaling dat er in de Raad unanimititeit moet zijn voor het sluiten van internationale akkoorden over de handel in culturele, audiovisuele, sociale, onderwijs- en gezondheidszorgdiensten [Artikel III-315].

1.10 Ook kan het zich vinden in de bepalingen inzake de toepassing van de gewone wetgevingsprocedures voor deel III van de Grondwet [Artikel IV-445].

1.11 Met het Verdrag worden de bevoegdheden binnen de Unie duidelijker omschreven en afgebakend, worden de instrumenten van de Unie vereenvoudigd en wordt haar democratische legitimiteit vergroot. Het besluitvormingsproces wordt doorzichtiger, de efficiency van de instellingen gaat erop vooruit en de Unie krijgt de flexibiliteit die nodig is om zich in nieuwe richtingen te ontwikkelen.

(c) *Subsidiariteit en de rol van de decentrale overheden van de lidstaten*

1.12 Het CvdR is te spreken over de nieuwe omschrijving van het subsidiariteitsbeginsel en zijn rol bij het *ex-post*-toezicht op de naleving daarvan [Subsid-Artikel 8]. Ook is het er mee ingenomen dat het net als de andere instellingen en de nationale parlementen van de lidstaten het verslag van de Commissie over de toepassing van artikel I-11 van de Grondwet (subsidiariteit en evenredigheid) zal ontvangen [Subsid-Artikel 9]. Helaas zijn de bepalingen over het beginsel van evenredigheid minder uitvoerig dan die over het subsidiariteitsbeginsel.

1.13 Terecht wordt in het Verdrag verwezen naar lokaal en regionaal zelfbestuur [Artikel I-5 & Deel II-preambule], wordt opgemerkt dat de democratische besluitvorming zo dicht mogelijk bij de burgers moet plaatsvinden [Artikel I-46(3)] en wordt gewezen op de rol van de representatieve organisaties in het democratisch bestel van de Unie [Artikel I-47(2)]. Daarentegen valt het te betreuren dat het CvdR niet wordt genoemd in Titel VI („Het democratisch bestel van de Unie”) [Artikel I-46], waar het gaat om het beginsel van representatieve democratie, daar het CvdR is samengesteld uit leden die dicht bij de burgers staan en die hen in het hart van de Unie vertegenwoordigen.

1.14 Doordat er binnen het nieuwe bestel van de Unie meer erkenning is voor de lokale en regionale dimensie, zal de Unie doeltreffender kunnen optreden en wordt de band met de burger versterkt. Europese integratie moet betekenen dat bij de besluitvorming rekening wordt gehouden met de standpunten van de lokale en regionale overheden, aangezien juist op deze bestuursniveaus een groot deel van de wetgeving en het beleid van de EU wordt omgezet en ten uitvoer gelegd. Aangezien deze bestuursniveaus het dichtst bij de burger staan, kunnen zij een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van de EU-wetgeving. Krachtens Artikel I-5 echter doet raadpleging niets af

aan het feit dat regionale en lokale overheden in het kader van hun onderscheiden bevoegdheden, verantwoordelijk zijn en ter verantwoording kunnen worden geroepen; dit beginsel moet worden gerespecteerd. Zij moeten de mogelijkheid krijgen om aan te tonen dat zij, overeenkomstig de nationale wetgeving van de lidstaat, in staat zijn de doelstellingen van het voorgenomen beleid naar behoren te verwezenlijken.

1.15 Het CvdR begroet met name de bepaling op grond waarvan de Unie de nationale identiteit en de basisstructuren van de lidstaten (met inbegrip van het recht op regionaal en lokaal zelfbestuur), alsmede de essentiële staatsfuncties, i.h.b. de functies die erop gericht zijn de territoriale integriteit te beschermen, de openbare orde te bewaren en de nationale veiligheid te verzekeren, moet eerbiedigen [Artikel I-5]. Deze bepaling is immers van cruciaal belang om ervoor te kunnen zorgen dat democratisch gelegitimeerde lokale en regionale overheden bevoegd en verantwoordelijk blijven.

1.16 Het is een goede zaak dat regionale ministers op grond van Artikel I-23, lid 2, van het Verdrag het recht hebben om namens hun lidstaat deel te nemen aan vergaderingen van de Raad; hiermee wordt de tekst van Artikel 203 van het EG-Verdrag bekrachtigd. Het CvdR dringt er bij de lidstaten op aan, de interne structuren en mechanismen te scheppen die nodig zijn om regionale en lokale overheden bij de vormgeving van de Europese beleidsmaatregelen van de lidstaten te betrekken en om de inspraak van de regio's, ook in het nieuwe systeem voor de formaties van de Raad, te garanderen, dit op de terreinen waarvoor zij bevoegd zijn.

1.17 Positief is ook dat voortaan uitvoeriger overlegd moet worden in de zgn. prelegislatieve fase. Willen lokale en regionale overheden volledig kunnen participeren in het Europese besluitvormingsproces op gebieden waar zij verantwoordelijk zijn voor de omzetting en/of tenuitvoerlegging, dan moeten zij goed over de jongste ontwikkelingen worden geïnformeerd en is adequate raadpleging vooraf onmisbaar. Het gaat hierbij om een wederzijds belang, in die zin dat door het overleg ook de Commissie een beter inzicht kan krijgen in de lokale en regionale dimensie, hetgeen tot betere wetgeving kan leiden [Subsid-Artikel 2].

1.18 Het Comité zou graag zien dat er bij het begin van de mandaatsperiode van de nieuwe Commissie een echte dialoog tot stand wordt gebracht over de belangrijkste beleidsthema's.

1.19 Het dringt erop aan dat het rechtstreekse overleg op nationaal niveau tussen de nationale parlementen en de lokale en regionale overheden die verantwoordelijk zijn voor omzetting en/of tenuitvoerlegging van EU-wetgeving, wordt verbeterd.

1.20 Het CvdR stemt in met de Verdragsbepaling op grond waarvan de Commissie van tevoren rekening moet houden met de financiële en administratieve gevolgen van haar wetgevingsvoorstellen. In dit verband moet volgens het CvdR ook een beoordeling worden gemaakt van de impact op lokale en regionale overheden, die per slot van rekening dikwijls verantwoordelijk zijn voor de omzetting en uitvoering van nieuwe EU-maatregelen. Het Europees Parlement wordt verzocht op soortgelijke wijze de gevolgen van zijn amendementen op wetgevingsvoorstellen in het oog te houden [Subsid-Artikel 4].

1.21 Tijdens een door het CvdR georganiseerde conferentie op 27 mei 2004 in Berlijn is op uitvoerige en interessante wijze van gedachten gewisseld over subsidiariteit. Het CvdR zal in een nog op te stellen advies dieper op de toepassing en evaluatie van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid ingaan.

(d) *Beleidsterreinen*

1.22 Terecht wordt ook territoriale samenhang voortaan als doelstelling van de Unie aangemerkt en wordt erop gewezen dat bijzondere aandacht zal worden besteed aan de verschillende categorieën probleemregio's. Helaas verwijst het Verdrag niet naar grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking. Bovendien ontbreekt er een duidelijk wettelijk instrument of kader voor financiële ondersteuning van *town-twinning* en soortgelijke samenwerkingsprojecten [Artikel III-220-224]. Dat is jammer omdat grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking van oudsher een pijler onder de Europese integratie vormt en in het licht van het nieuwe nabuurschapsbeleid zelfs nog belangrijker wordt. Een rechtsgrondslag is absoluut noodzakelijk om de Unie in staat te stellen deze vorm van samenwerking mogelijk te maken.

1.23 Het is een goede zaak dat het Verdrag de lidstaten – en hun diverse overheden – de mogelijkheid geeft om diensten van algemeen economisch belang te verlenen, te laten verlenen en te financieren.

1.24 Het CvdR juicht toe dat er erkenning is gekomen voor de culturele en taalverscheidenheid, omdat dit ertoe kan bijdragen het lokale en regionale erfgoed en de lokale en regionale identiteit in stand te houden en te promoten, en tegen te gaan dat de Europese cultuur een „eenheidsworst” wordt [Artikelen I-3 & III-280].

1.25 Het stelt vast dat de Unie voortaan ook ondersteunende, coördinerende en aanvullende maatregelen kan treffen inzake sport [Artikel III-282], toerisme [Artikel III-281] en civiele bescherming [Artikel III-284], gebieden waarop lokale en regionale overheden belangrijke taken vervullen. Het verzoekt de Commissie om in principe gebruik te maken van Europese kaderwetgeving.

1.26 Bij de toewijzing van bevoegdheden inzake de handel in cultuur, onderwijs, volksgezondheid en sociale dienstverlening aan de EU moet nauwgezet in de gaten worden gehouden of de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid in acht worden genomen. Het CvdR beveelt aan dat de Commissie in principe gebruikmaakt van Europese kaderwetgeving, zodat nationale, regionale en lokale overheden zelf kunnen kiezen hoe zij de beoogde doelstellingen willen bereiken.

(e) *Comité van de Regio's*

1.27 Het is een gemiste kans dat de IGC de institutionele status van het CvdR niet heeft versterkt door duidelijk vast te

stellen op welke gebieden raadpleging van het CvdR binnen het constitutionele bestel verplicht is en door zijn adviestaak uit te breiden, bv. op gebieden met gedeelde bevoegdheden, voor maatregelen ter coördinatie van het economische en werkgelegenheidsbeleid, en op gebieden waar sprake is van ondersteunend, coördinerend of aanvullend optreden.

1.28 Daarentegen is het CvdR verheugd dat het voortaan bij het Hof van Justitie beroep kan instellen ter vrijwaring van zijn prerogatieven en in geval van schending van het subsidiariteitsbeginsel [Artikel III-365]. Het betreurt wel dat de intergouvernementele conferentie regio's met wetgevingsbevoegdheden niet de mogelijkheid heeft gegeven zich tot het Hof van Justitie te wenden om hun wetgevingsbevoegdheden te verdedigen.

1.29 Ook het feit dat de ambtstermijn van de leden van het CvdR tot vijf jaar is verlengd [Artikel III-386], waarmee hun mandaatsperiode in de toekomst dus tegelijkertijd zou kunnen aflopen met die van de leden van Parlement en Commissie, wordt door het CvdR positief beoordeeld.

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

(a) *Ratificering van het Verdrag*

2.1 Het CvdR dringt erop aan dat het Europees Parlement met het grondwetsverdrag instemt en is verheugd over het initiatief van de EP-commissie voor constitutionele zaken om het CvdR over haar verslag betreffende het ontwerpverdrag tot vaststelling van een Grondwet te raadplegen.

2.2 Het Comité deelt de mening van het Europees Parlement dat de democratie er met de Europese grondwet ontegenzeggelijk op vooruit gaat.

2.3 Ook zou het graag zien dat de nationale en regionale parlementen van de lidstaten het grondwetsverdrag op de daartoe voorgeschreven wijze ratificeren.

2.4 Het Comité steunt de politieke inspanningen van het Europees Parlement om het constitutionele proces te consolideren door de schijnwerpers te richten op de voordelen van deze grondwet, en met name op de voorstellen van de commissie Regionale ontwikkeling.

2.5 Het bepleit dat er door middel van een interinstitutioneel akkoord een gemeenschappelijke communicatiestrategie wordt bepaald om het grondwetsverdrag voor de burgers toegankelijk en inzichtelijk te maken, met name in het licht van het aanstaande ratificeringsproces.

2.6 Het verbindt zich ertoe om aan deze strategie deel te nemen en bij de gewone burgers begrip en draagvlak voor het Verdrag te kweken en dringt er bij zijn leden en hun overheden en vertegenwoordigende organen op aan om hetzelfde te doen.

2.7 Het CvdR is ingenomen met het initiatief „1 000 debatten voor Europa” en benadrukt dat het via zijn netwerk van lokale en regionale overheden actief wil deelnemen aan de bewustmakingscampagne voor de Europese burgers. Het verzoekt de leden van het Europees Parlement en de lokale en regionale gekozen vertegenwoordigers om zich met vereende krachten in te zetten voor de toekomstige Europese grondwet en samen een impuls te geven aan de politieke en democratische discussie waarmee de ratificatieprocedure gepaard zal gaan.

(b) *Implementatie van het Verdrag*

2.8 Het Comité verwacht dat de inwerkingtreding van het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa werkelijk toegevoegde waarde zal hebben voor het democratisch bestel en functioneren van de Unie.

2.9 Het CvdR zal een evaluatie maken van de nieuwe rechten en verplichtingen die voor hemzelf zullen gelden. Intern zal het de nodige voorbereidingen treffen en reorganisaties doorvoeren om ervoor te zorgen dat het zich doeltreffend van zijn toegenomen taken zal kunnen kwijten.

2.10 Het Comité vestigt de aandacht van het Europees Parlement op een aantal gevolgen van het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa en verzoekt het Europees Parlement om steun ten aanzien van met name:

- de kwalitatieve betrokkenheid van het CvdR bij het politieke leven van de Unie en het communautaire besluitvormingsproces;
- de effectieve en succesvolle toepassing van de bepalingen van het Protocol betreffende de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid op zowel het politieke overleg vooraf als het juridische toezicht achteraf;
- het respect voor de bevoegdheden van de lokale en regionale overheden overeenkomstig de nieuwe definitie van het subsidiariteitsbeginsel en de eerbiediging van de nieuwe verdeling van de bevoegdheden binnen de Europese Unie;
- de erkenning van territoriale samenhang als nieuwe doelstelling van de Unie en het nakomen van de toezeggingen die in het nieuwe Protocol betreffende economische, sociale en territoriale samenhang worden gedaan;
- de bevordering van grensoverschrijdende en interregionale samenwerking als bindende factor in de Europese Unie ondanks het ontbreken van een rechtsgrondslag, vooral in het licht van de ambitie van de Unie om een nabuurschapsbeleid te voeren;
- de eerbiediging van culturele en taaldiversiteit als nieuwe doelstelling van de EU.

2.11 Het moedigt het Europees Parlement aan om meer gebruik te maken van de in het grondwetsverdrag [Artikel III-388] verankerde mogelijkheid om het CvdR om advies te vragen, teneinde een beter inzicht te krijgen in wat er op lokaal en regionaal niveau leeft.

2.12 Indien raadpleging van het CvdR volgens het grondwetsverdrag verplicht is en de raadplegende instelling besluit

om de aanbevelingen van het CvdR niet te volgen, zou die instelling dat besluit met redenen moeten omkleden.

2.13 Wat de bescherming van het subsidiariteitsbeginsel betreft, zou het CvdR net als de nationale parlementen het recht willen krijgen om binnen de periode van zes weken na toezending van een wetgevingsvoorstel (systeem van vroegtijdige waarschuwing) een gemotiveerd advies op te stellen over de redenen waarom het meent dat het voorstel niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel [Subsid-Artikel 6]. Met dit advies zou dan rekening moeten worden gehouden.

2.14 De nationale parlementen zouden geregeld overleg moeten gaan voeren met vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden, die met de verschillende kwesties vertrouwd zijn en, wat de naleving van het subsidiariteitsbeginsel betreft, met de gevolgen van besluiten te maken krijgen.

2.15 Nationale regeringen en parlementen zouden de gedachte achter het „stelselmatige overleg” binnen de Unie moeten doorvoeren in hun binnenlandse bestuursstelsel, voorzover hierin nog geen bepalingen van die strekking bestaan. Hiertoe dienen vertegenwoordigers van regionale en lokale overheden bij het beoordelen van wetgevingsvoorstellen te worden betrokken.

2.16 De Europese Commissie zou ook het Comité van de Regio's verslag moeten uitbrengen over de toepassing van Artikel I-10 (Burgerschap), vooral omdat de uitoefening van actief en passief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen hiervan afhankelijk is [Artikel III-129].

2.17 Het voorstel om de huidige adviestaak van het CvdR uit te breiden door een horizontale bepaling in te voeren op grond waarvan het CvdR geraadpleegd moet worden als het gaat om gedeelde bevoegdheden, maatregelen ter coördinatie van het economisch en werkgelegenheidsbeleid, en gebieden waar de EU ondersteunend, coördinerend of aanvullend kan optreden, is niet aanvaard. Daarom verzoekt het CvdR door de Commissie te worden geraadpleegd over alle initiatieven op gebieden met een duidelijke lokale of regionale dimensie of bevoegdheid waarop raadpleging volgens het Verdrag niet verplicht is. Het gaat hierbij onder meer om wetgeving over de omschrijving van beginselen en voorwaarden, met name economische en financiële, die diensten van algemeen economisch belang in staat stellen hun taken te vervullen (Artikel II-122), liberalisering van diensten (Artikel III-147), harmonisatie van wetgevingen inzake indirecte belastingen (Artikel III-171), onderlinge aanpassing van wettelijke bepalingen inzake de interne markt (Artikelen III-172 en III-173), staatssteun (Artikelen III-167, III-168 en III-169), landbouw, plattelandsontwikkeling en visserij (Artikel III-231), onderzoek en technologische ontwikkeling (Artikelen III-251, III-252 en III-253), toerisme (Artikel III-281) en civiele bescherming (Artikel III-284).

2.18 Voorts zou het CvdR graag door de Commissie worden geraadpleegd over toekomstige wijzigingen in de regels m.b.t. zijn samenstelling, wanneer de Commissie een desbetreffend voorstel voor een besluit van de Raad voorbereidt [Artikel I-32 en Artikel III-386].

(c) *Herziening van het Verdrag en zijn bepalingen*

2.19 Met het oog op de verdere ontwikkeling van de EU moet aan de hand van een verdragsherzieningsprocedure worden besloten welke taken door een fors uitgebreide Unie gezamenlijk kunnen worden uitgeoefend.

2.20 Het CvDR wijst er nog eens op dat het actief en op volwaardige wijze wil meewerken aan toekomstige herzieningen van de Grondwet en stelt voor dat de lidstaten vertegenwoordigers van hun regionale en lokale overheden opnemen in

hun delegatie voor intergouvernementele conferenties [CDR 198/2003, par. 3.7] waar gesproken wordt over verdragsherzieningen die gevolgen hebben voor de decentrale bestuurslagen, alsook in hun delegatie voor eventuele toekomstige Conventies.

(d) *Slotopmerking*

2.21 Het CvDR verzoekt zijn voorzitter dit advies te doen toekomen aan de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en de Europese Commissie.

Brussel, 17 november 2004

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB

Advies van het Comité van de Regio's over de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de indiening van een Voorstel voor een Richtlijn en twee voorstellen voor aanbevelingen tot vergemakkelijking van de toelating van onderdanen van derde landen tot de Europese Gemeenschap met het oog op wetenschappelijk onderzoek

(2005/C 71/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement houdende een voorstel voor een richtlijn en twee voorstellen voor aanbevelingen om de toelating tot de Europese Gemeenschap van onderdanen uit derde landen voor onderzoeksdoeleinden te vergemakkelijken (COM(2004) 178 def. – 2004/0061 (CNS) – 2004/0062 (CNS) – 2004/0063 (CNS));

GEZIEN het besluit van de Commissie van 29 juni 2004 om het CvDR overeenkomstig artikel 265, eerste alinea, van het EG-Verdrag over dit onderwerp te raadplegen;

GEZIEN het besluit van zijn bureau van 15 juni 2004 om de commissie „Externe betrekkingen” met het opstellen van een advies over dit onderwerp te belasten;

GEZIEN zijn advies over immigratiebeleid (Mededeling van de Commissie betreffende een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie – COM(2001) 672 def.) en asielbeleid (Voorstel voor een Richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven – COM(2001) 510 def. – 2001/0207 (CNS)), goedgekeurd op 16 mei 2002 (CDR 93/2002 fin) ⁽¹⁾;

GEZIEN zijn advies over het Groenboek over een communautair terugkeerbeleid ten aanzien van personen die illegaal in de Europese Unie verblijven (COM(2002) 175 def.), goedgekeurd op 20 november 2002 (CDR 242/2002 fin) ⁽²⁾;

⁽¹⁾ PB C 278 van 14-11-2002, blz. 44

⁽²⁾ PB C 73 van 26-3-2003, blz. 13